EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL GENERAL (Studiu de caz – clasele VIII și XI)

Elena GUZUN

CZU: 373.033 ***guzunnelena@gmail.com***

The summary is a synthesis of the study conducted in the department "Soil Sciences, Geography, Geology, Forestry and Design" in the master's program "Environmental Management", with reference to Environmental Education in national general education sistem, in the 8th and 11th grades. The aim of the thesis consists in the theoretical description and the practical procedures from the author's own pedagogical experience regarding the formation of Environmental Education competences.

Scopul temei constă în descrierea teoretică a procedurilor practice din experiența pedagogică proprie a autorului privind formarea competențelor de Educație ecologică în sistemul național al învățământului general.

Obiective:

- conceptualizarea teoretică a orelor de Educație ecologică în învățământul general în baza prevederilor curriculumului național și a experienței internaționale;
- identificarea metodelor și tehnicilor didactice privind formarea și dezvoltarea competențelor de Educație ecologică la elevii din ciclul gimnazial și liceal;
- implementarea și experimentarea metodologiei de formare și dezvoltare a competențelor de Educație ecologică.

Ipoteza principală: elevii din ciclul gimnazial-liceal au formate anumite competențe de Educație ecologică la diferite discipline școlare, însă acestea sunt insuficiente și nu se încadrează într-un sistem integru, iar prin realizarea orelor de Educație ecologică astfel de competențe pot fi formate și dezvoltate mai eficient, sistemic, pentru a fi funcționale și adecvat implementate în viața cotidiană.

Este reflectată conceptualizarea teoretică a disciplinei Educația ecologică în învățământul general. Educația ecologică este ansamblul de activităţi orientate spre formarea şi dezvoltarea trăsăturilor intelectuale şi morale (etice) ale oamenilor în vederea respectării conştiente a unor norme și principii de conduită grijulie faţă de natură, mediul

înconjurător, faţă de tot ce este viu. Educaţia ecologică reprezintă o disciplină şcolară cu statut de disciplină opţională şi urmăreşte promovarea cunoştinţelor fundamentale privind diverse aspecte ale mediului ambiant şi formarea la elevi a atitudinilor şi deprinderilor indispensabile unui comportament responsabil faţă de mediul de viaţă în care există [1, p. 57].

Disciplina opțională „Educaţia ecologică" se bazează pe următoarele principii:

- coerenţei şi continuităţii demersului didactic, care constă în proiectarea în ansamblu, pe trepte de învăţământ şi pe clase, ale competențelor specifice, subcompetențelor și a conţinuturilor în viziune inter/transdisciplinară;
- accesibilităţii în raport cu perioadele de vârstă realizată prin modul de formulare a competențelor specifice, unităţilor de conţinut şi activităţilor didactice;
- comutării sistemice dintre cunoştinţele fundamentale, cunoştinţele funcţionale, soluţionarea situaţiilor-problemă şi aplicarea competenţelor specifice de investigare şi soluționare a problemelor referitoare la mediu;
- integralizării/interdisciplinarităţii, care antrenează toate componentele curriculumului (competențe, subcompetențe, conținuturile, activități de învățare, recomandate) şi utilizează unicitatea cunoaşterii ştiinţifice comune în formarea personalităţii elevului la toate treptele de învăţământ comun pentru disciplinele şcolare [2, 3].

Sunt abordate și aspectele de formare și dezvoltare a competențelor de Educația ecologică la elevii din învățământul general. Conform conceptului celor patru competențe specifice la disciplina opțională Educația ecologică, acestea sunt formate prin intermediul subcompetențelor și a unităților de conținut, după care se creează proiectările de scurtă durată pentru realizarea procesului educațional la clasele de elevi. Pentru a atinge toate obiectivele și a studia toate unitățile de conținut, trebuie să utilizăm cât mai multe metode și tehnici didactice: metode de comunicare orală (expozitive, interogative, bazate pe problematizare, rezolvare de probleme); metode de comunicare scrisă (munca cu manualul, analiza de text); metode de comunicare oral-vizuală (limbajul imaginii, sunetului, cuvântului); metode de comunicare interioară (bazate pe limbajul intern). Tehnicile de comunicare

pentru realizarea educației pentru mediu se aplică de obicei la nivel de grup: *Mica academie; Comunicarea rotativă; Dispozitivul Philips 6X6; Brainstorming-ul; Explozia stelară; Jocul cu jetoane* ș.a. Avantajele acestora: toți elevii sunt încadrați în lucru, se dezvoltă gândirea critică, se obține un număr mare de idei, păreri, soluții. Menționăm că tehnicile aplicate pentru formarea unui comportament ecologic îi face pe elevi să devină mai critici, să fie mai responsabili şi îi ajută să recunoască importanţa problemelor de mediu pentru o dezvoltare durabilă [4].

În calitate de cadru didactic la orele de Educație ecologică în Liceul Teoretic Măgdăcești, am elaborat și implementat o serie de proiecte didactice de lungă durată și de scurtă durată. Unele dintre proiectele didactice și tehnicile interactive aplicate în cadrul orelor sunt prezentate în lucrare, iar avantajele și dezavantajele acestor ore au fost analizate și descrise în tabelul ce urmează:

Tabel

Analiza SWOT a orelor de Educație ecologică
(realizate de către autor)

Puncte forte	**Puncte slabe**
- Disciplina de Educație ecologică dispune de materiale didactice (manual, ghid), suport educațional (softuri). - Lecțiile sunt interactive. - Crește calitatea predării. - Sporirea interesului pentru învățare de-a lungul întregii vieți.	- Unele aspecte din curriculum și manuale sunt prea teoretice. - Starea mediului este precară. - Imperfecțiunea cadrului legislativ-instituțional existent. - Elevii nu pot soluționa unele probleme, fără implicarea unor persoane din domeniul protecției mediului.
Oportunități	**Riscuri**
- Promovează practici de succes în soluționarea problemelor ecologice. - Încurajează crearea parteneriatelor comunitare în acest scop. - Susține acțiuni de conservare a biodiversității.	- Starea mediului ce se înrăutățește pe zi ce trece. - Nerespectarea actelor normative ce vizează protecția mediului. - Poluarea înaltă a ecosistemelor, în special a celui acvatic.

Concluzie. Prin realizarea orelor de Educație ecologică, competențele se formează și se dezvoltă mai eficient, pentru a fi funcționale și adecvat implementate în viața cotidiană. Ipoteza principală a lucrării s-a confirmat.

Referințe:

1. DEDIU, I. *Tratat de ecologie teoretică: studiu monografic de sinteză*. Chișinău: Phoenix, 2007. 558 p. ISBN 978-9975-9759-3-3.
2. *EDUCAŢIE ECOLOGICĂ: disciplină opţională. CURRICULUM şcolar pentru clasele I-XII*. Ministerul Educaţiei al Republicii Moldova. Chișinău, 2015. https://mecc.gov.md /sites/default/files/curriculum educ ecol. i-xii.pdf.
3. SOCHIRCĂ, V., COZARI, T. *Educaţie ecologică: suport didactic pentru clasele 5-9*. Chişinău: Î.E.P. Ştiinţa, 2014. 128 p. ISBN 978-9975-67-918-3.
4. BACIU, T., ŞVEŢ, L., COZARI, T., SOCHIRCĂ, V. *Educaţie ecologică: Clasele 5-9: Ghidul profesorului*. Chişinău: Î.E.P. Ştiinţa, 2014. 96 p. ISBN 978-9975-67-949-7.

Recomandat
Vitalie SOCHIRCĂ, dr., conf. univ.